

นวัตกรรม

เก้าอี้เก็บหมด

รัตน์สียาภรณ์ นิลวงษ์

ผู้ปฏิบัติงานพยาบาล หอผู้ป่วย 100 ปีสมเด็จพระศรีนครินทร์ 12/2
งานการพยาบาลสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดูแลผู้ป่วยมะเร็งของอวัยวะสืบพันธุ์สตรีที่มารับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด จำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังเกี่ยวกับการขับถ่ายปัสสาวะทั้งจำนวนและปริมาณ เนื่องจากยาเคมีบำบัดบางชนิดมีพิษต่อระบบทางเดินปัสสาวะอาจทำให้กระเพาะปัสสาวะอักเสบ ถ่ายปัสสาวะเป็นเลือด (พรรณนิภา ธรรมวิรัช และประอรนุช ตูลยาทร, 2530) ซึ่งแต่เดิมผู้ป่วยจะถ่ายปัสสาวะใส่ Bed pan แล้วเทใส่ขวดตวงให้พยาบาล Record จำนวนในแต่ละเวรขณะที่ผู้ป่วยทำการเทปัสสาวะลงขวดโดยผ่านกรวยพลาสติก การเทจะลำบากและปัสสาวะจะหกเลอะเทอะเนื่องจาก Bed pan มีขนาดใหญ่กว่ากรวยพลาสติกมาก ผู้จัดทำจึงได้จัดทำ “เก้าอี้เก็บหมด” เพื่อให้ผู้ป่วยนั่งถ่ายปัสสาวะและปัสสาวะสามารถไหลลงสู่ขวดตวงโดยตรงผู้ป่วยไม่ต้องเสียเวลาและลำบากในการเทลงขวดตวงและปัสสาวะก็จะไม่หกเลอะเทอะเบื่อนมือผู้ป่วยตั้งเช่นแบบเดิมพยาบาลสามารถ ตวงจำนวนปัสสาวะได้ในจำนวนที่แท้จริงซึ่งจะทำให้ทราบถึงผลของยาเคมีบำบัด ต่อสภาวะการทำงานของระบบทางเดินปัสสาวะของผู้ป่วยที่แน่นอน

นอกจากนี้ “เก้าอี้เก็บหมด” ยังสามารถใช้กับผู้ป่วยในรายที่อ่อนเพลียหรือผู้ป่วย Bed rest ที่ไม่สามารถเดินไปห้องน้ำได้เอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตวงปัสสาวะของผู้ป่วยได้ถูกต้อง ครบถ้วน
2. เพื่อความสะดวกของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ในการเก็บและตวงปัสสาวะ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์

รูปที่ 1 เก้าอี้พนักพิง 1 ตัว

รูปที่ 2 ขามพลาสติกก้นลึกเส้นผ่าศูนย์กลาง 11 นิ้ว 1 ใบ

รูปที่ 3 จุกพลาสติกเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5x3 ซม. 1 ชิ้น

รูปที่ 4 ที่เย็บกระดาด

รูปที่ 5 กาวร้อน

รูปที่ 6 ตะขอรูปตัว C จำนวน 3 ตัว

วิธีการประดิษฐ์

1. เจาะกลางเบาะรองนั่งของเก้าอี้ให้เป็นวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 นิ้ว เก็บชายพลาสติกที่หุ้มเบาะด้วย ที่เย็บกระดาษให้เรียบร้อยสวยงามแล้วติดตะขอรูปตัว C ทั้ง 3 ตัวไว้ใต้ฐานเบาะ เพื่อยึดเบาะกับโครงเก้าอี้เหล็กให้แน่น ไม่เลื่อน ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7

2. เจาะรูบริเวณก้นชามพลาสติกให้มีขนาดเท่าจุกพลาสติก ดังรูปที่ 8

รูปที่ 8

3. นำจุกพลาสติกมาประกอบเข้ากับรูของชามพลาสติกที่เจาะเอาไว้ และอัดด้วยความร้อนให้ติดแน่นเพื่อใช้เป็นท่อระบายน้ำปัสสาวะ ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9

4. นำวัสดุทั้ง 2 ชิ้นที่เตรียมไว้แล้วมาประกอบเข้าด้วยกันโดยนำชามที่ประกอบเสร็จแล้วมาวางบนเหล็กรองรับ โดยหันด้านที่มีจุกระบายน้ำปัสสาวะออกมาทางด้านหน้าของเก้าอี้จากนั้นนำเบาะรองนั่งที่เจาะรูไว้แล้ววางครอบลงบนชาม ดังรูปที่ 10

รูปที่ 10

5. นำขวดตวงปัสสาวะพร้อมกรวยมาวางให้ตรงกับจุกระบายน้ำปัสสาวะ ดังรูปที่ 11

รูปที่ 11

วิธีการใช้งาน

เมื่อผู้ป่วยนั่งถ่ายปัสสาวะบนเก้าอี้เก็บหมด น้ำขวดตวงปัสสาวะของผู้ป่วยพร้อมกรวยมารองใต้เก้าอี้ บริเวณรูเปิดทำการเปิดฝาจุกปัสสาวะก็จะไหลลงขวดเก็บปัสสาวะพอดี

เปรียบเทียบการใช้งานของผู้ป่วยของการเก็บปัสสาวะแบบเดิมกับแบบใหม่

แบบเดิม

แบบใหม่

การประเมินผล

1. ด้านต้นทุนการผลิต

เก้าอี้ที่มีพนักพิง	ราคา 250 บาท
ชามพลาสติกทรงกลมก้นลึก	ราคา 40 บาท
จุกยางพลาสติก (นำมาจากวัสดุเหลือใช้ที่เป็นฝาจุกน้ำยารีดผ้าเรียบชนิดเดิม)	-
กาวยร้อน	ราคา 10 บาท
ตะขอรูปตัว C จำนวน 3 ตัวๆ ละ 1 บาท	ราคา 3 บาท

รวมราคาต่อ 1 ชิ้น 303 บาท

2. ด้านการใช้งาน

ประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเก้าอี้เก็บหมดจากผู้ป่วยจำนวน 30 ราย และผู้ให้บริการ ได้แก่ พยาบาลและผู้ปฏิบัติงานพยาบาล จำนวน 20 ราย โดยใช้แบบสอบถาม ที่มีลักษณะประเมินค่า 4 ระดับ คือ พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย ควรปรับปรุง เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2550 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมเก้าอี้เก็บหมด ทั้งของผู้ป่วยและผู้ให้บริการ อยู่ในระดับพอใจมากทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการใช้นวัตกรรมเก้าอี้เก็บหมด (n = 30)

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เก็บตวงปัสสาวะได้ครบทุกหยดไม่หกเปื้อน	30 ราย (100 %)	-	-	-
เก็บตวงปัสสาวะได้สะดวกขึ้น	30 ราย (100 %)	-	-	-
ปลอดภัยในการใช้	30 ราย (100 %)	-	-	-
ใช้ง่าย สะดวก	30 ราย (100 %)	-	-	-
โดยรวมท่านพึงพอใจต่อการใช้งานสิ่งประดิษฐ์	30 ราย (100 %)	-	-	-

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ให้บริการผู้ป่วยต่อการใช้นวัตกรรมเก้าอี้เก็บหมด (n = 20)

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เก็บตวงปัสสาวะได้ครบทุกหยดไม่หกเปื้อน	20 ราย (100 %)	-	-	-
ใช้ง่าย สะดวก	20 ราย (100 %)	-	-	-
จำนวนเพียงพอ	20 ราย (100 %)	-	-	-
ทำความสะอาดง่าย	20 ราย (100 %)	-	-	-
สามารถประดิษฐ์ใช้ได้เอง ราคาถูก	20 ราย (100 %)	-	-	-
ทนทานขนาดและรูปร่างสวยงาม	20 ราย (100 %)	-	-	-
โดยรวมท่านพึงพอใจในสิ่งประดิษฐ์	20 ราย (100 %)	-	-	-

การทำความสะอาด

1. ทำความสะอาดด้วยน้ำผงซักฟอก
2. ล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด
3. เช็ดตามด้วยผ้าสะอาด
4. ผึ่งให้แห้ง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้เก็บตวงจำนวนปัสสาวะของผู้ป่วยได้ครบถ้วน ไม่พบการหก/เปื้อน
2. ผู้ป่วยเก็บตวงปัสสาวะได้สะดวกขึ้น เพิ่มความพึงพอใจ
3. ลดภาระและค่าใช้จ่ายในการล้าง Bed pan ปีละประมาณ 16,200 บาท
4. บุคลากรที่มุดูแล พึ่งพอใจ

แผนการดำเนินการต่อไป

1. จัดทำฝาปิด
2. ปรับใช้กับผู้ป่วยทุกรายและขยายผลนำไปใช้กับหน่วยงานอื่นซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างติดต่อแผนกช่างของภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา เพื่อจัดทำขึ้นใช้ใน งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ให้ทั่วถึงและมีการขยายผลไปยังงานการพยาบาลอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ ชัยรัตน์ ลีลาพัฒน์ดิษฐ์ หัวหน้าหน่วยมะเร็งนรีเวช ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล และ นางกาญจนา ทมิพร หัวหน้าหอผู้ป่วย ๑๐๐ ปีสมเด็จพระศรีนครินทร์ 12/2 งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษา ให้คำชี้แนะในการจัดทำนวัตกรรมดังกล่าวมาโดยตลอด

เอกสารอ้างอิง

พรรณนิภา ธรรมวิรัช และประอรนุช ตูลยาทร. (2530). การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งระบบสืบพันธุ์สตรี. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม.